หญ้าหนวดแมว

ชื่ออื่น ๆ พยับเมฆ

ชื่ออังกฤษ Orthosiphonis Herba, Java Tea

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Orthosiphon aristatus* (Blume) Miq.

วงศ์ LAMIACEAE (LABIATAE)

1 เซนติเมตร

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ กระจายพันธุ์ในเขตร้อนและกึ่งเขตร้อนของเอเชีย ในประเทศไทยพบได้ทุกภาค ในต่างประเทศพบที่อินเดีย เมียนมา ภูมิภาคอินโดจีนภูมิภาคมาเลเซีย

ส่วนที่ใช้ ใบแห้งและส่วนยอดแห้ง

สารสำคัญ สารกลุ่ม terpenoids (ประกอบด้วย ursolic acid, caffeic acid, rosmarinic acid), สารกลุ่ม flavonoids (ประกอบด้วย sinensetin, eupatorin), น้ำมันหอมระเหย

กลิ่น และรส กลิ่นเฉพาะ รสขมเล็กน้อย

การใช้ตามภูมิปัญญา ตำราสรรพคุณยาไทย หญ้าหนวดแมวช่วยให้ไตมีกำลังทำงาน ขับปัสสาวะ แก้กษัย แก้นิ่ว แต่เป็นยากดหัวใจเล็กน้อย

การศึกษาทางเภสัชวิทยา มีฤทธิ์ขับปัสสาวะ ลดความดันโลหิต ลดน้ำตาลในเลือด ต้านเชื้อแบคทีเรียและเชื้อรา และต้านอักเสบ

การศึกษาทางคลินิก ยาชงหญ้าหนวดแมว (ใบแห้ง 4 กรัม ชงกับน้ำเดือด 750 มิลลิลิตร ทำให้ผู้ป่วยโรคนิ่วในไตปัสสาวะคล่องขึ้น อาการปวดลดลง และ 40% ของผู้ป่วยมีนิ่วหลุดออกมากับปัสสาวะ 60% หายปวดแต่นิ่วไม่หลุด อีกการศึกษาพบว่า อาสาสมัครที่ได้ดื่มยาชงใบหญ้าหนวดแมว (ใบแห้ง 10 กรัม ชงกับน้ำร้อน 600 มิลลิลิตร) ไม่มีผลเพิ่มปริมาณปัสสาวะ รวมทั้งไม่มีผลเร่งการขับโซเดียม/โพแทสเซียม

บรรณานุกรม

https://www.dnp.go.th/botany/mplant/index.html

http://www.worldfloraonline.org/

กลุ่มงานวิชาการเภสัชกรรมแผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทย. ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เล่ม 4. นนทบุรี: สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข, 2563.